בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

# דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַה״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטָ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

**גִּלָּיוֹן קנ״ו | פָּרָשַׁת אֱמֹר תשפ״ד**

## נֵס

אֵין טֶבַע, הַכֹּל נִסִּים!

* * *

פַּעַם דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיטָ״א שִׂיחָה נִפְלָאָה בְּעִנְיַן הַמַּשָּׂג ׳נֵס׳, דְּהִנֵּה רַבִּים הֵם שֶׁמַּגְדִּירִים אֶת הַמַּשָּׂג ״נֵס״ רַק כְּשֶׁקּוֹרֶה דָּבָר שֶׁהוּא ׳לְמַעְלָה מִדַּרְכּוֹ הַטֶּבַע׳, וּכְשֶׁנִּצּוֹלִים מִמֶּנּוּ - מַגְדִּירִים אֶת זֶה בְּתוֹר ״נֵס״, וְהַטֶּבַע שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם הוּא בְּגֶדֶר ״דָּבָר טִבְעִי״ - שֶׁכָּךְ אָמוּר לִהְיוֹת וּלְהִתְנַהֵג, אַךְ אֵינָם מְשִׂימִים עַל לֵב, שֶׁאֵין זֶה נָכוֹן כְּלָל וּכְלָל, וְאֵצֶל צַדִּיקִים הַמַּשָּׂג ׳טֶבַע׳ וְהַמַּשָּׂג ׳נֵס׳ הֵם דָּבָר אֶחָד מַמָּשׁ!

וְהִסְבִּיר מו״ר שְׁלִיטָ״א: הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג אֶת הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ בְּאֹפֶן שֶׁאָדָם יְזֻכֶּה לְהַבִּיט וּלְהִתְבּוֹנֵן הֵיאַךְ כָּל פְּרָט וּפְרָט מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית; הִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַת, וְהִנֵּה הִיא שׁוֹקַעַת, הַיָּרֵחַ מֵאִיר, הַכּוֹכָבִים נִרְאִים בִּרְקִיעַ, הָרוּחוֹת מְנַשְּׁבוֹת, הֲלֹא כָּל זֶה בְּהַנְהָגָתוֹ הַמְפֻלָּאָה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכָל זֶה הוּא ׳נֵס׳ אֶחָד גָּדוֹל, וּכְדִבְרֵי דָּוִד הַמֶּלֶךְ בִּתְהִלִּים (ח, ד): **״כִּי אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה״**, מַסְפִּיק רַק לְהִתְבּוֹנֵן עַל הַשָּׁמַיִם, וּלְהִסְתַּכֵּל עַל הַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים, וּכְבָר לִרְאוֹת עַיִן בְּעַיִן גְּדֶל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא!

הַכֹּל, הַ׳טֶּבַע׳ שֶׁל הַבְּרִיאָה וְהַ׳נִּסִּים׳ שֶׁקּוֹרִים - הֵם דָּבָר אֶחָד, וְכָל הַמַּשָּׂג שֶׁל ׳טֶבַע׳ הוּא בְּעֶצֶם ׳נֵס׳ אֶחָד גָּדוֹל מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן הַטֶּבַ״ע בְּגִימַטְרִיָּא אֱלֹהִי״ם, כָּל הַטֶּבַע שֶׁל הָעוֹלָם מָשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה נִסִּית בְּהַנְהָגַת ה׳ יִתְבָּרַךְ!

וְסִפֵּר מו״ר שְׁלִיטָ״א מַעֲשֶׂה מֻפְלָא שֶׁהָיָה אֵצֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי צְבִי הִירְשׁ מִזִּידִיטְשׁוֹוב זי״ע, שֶׁפַּעַם נֶחֱלָה רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ הַ׳חוֹזֶה מִלּוּבְּלִין׳ זי״ע, וְשָׁכַב בְּמִטָּתוֹ, וְהָיָה צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּבָנָה - מֵחֲמַת שֶׁהִגִּיעַ זְמַן ״קִדּוּשׁ לְבָנָה״, אַךְ לֹא יָכְלוּ לְקַיֵּם הַמִּצְוָה מֵחֲמַת עֲנָנִים רַבִּים שֶׁכִּסּוּ אֶת הַיָּרֵחַ.

הָרַב הַקָּדוֹשׁ הַ׳חוֹזֶה מִלּוּבְּלִין׳ מְאֹד הִצְטַעֵר עַל כָּךְ שֶׁנִּבְצַר מִמֶּנּוּ לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּבָנָה, וּבִפְרָט שֶׁהִגִּיעַ כְּבָר סוֹף זְמַן ״קִדּוּשׁ לְבָנָה״, וּמִתּוֹךְ חֻלְשָׁתוֹ הַגְּדוֹלָה הִתְנָה בִּפְנֵי תַּלְמִידוֹ רַבִּי צְבִי הִירְשׁ מִזִּידִיטְשׁוֹוב אֶת צַעֲרוֹ הַגָּדוֹל שֶׁהוּא אֵינֶנּוּ יָכוֹל לְקַיֵּם אֶת מִצְוַת ״קִדּוּשׁ לְבָנָה״.

הַתַּלְמִיד הַנֶּאֱמָן שׁוֹמֵעַ אֶת רַבּוֹ בְּעֵת שֶׁצַּר לוֹ, וְכַעֲבֹר כַּמָּה רְגָעִים הוּא פּוֹנֶה וְאוֹמֵר לְרַבּוֹ: **׳רַבִּי, תִּסְתַּכְּלוּ בַּחַלּוֹן, הִנֵּה הַלְּבָנָה!׳...** וְאָכֵן תֵּכֶף וּמִיָּד קִיֵּם הַ׳חוֹזֶה׳ אֶת מִצְוַת ״קִדּוּשׁ לְבָנָה״ מִתּוֹךְ חַדְרוֹ דֶּרֶךְ הַחַלּוֹן [אַף שֶׁלְּכַתְּחִלָּה צְרִיכִים לָצֵאת לַחוּץ בְּעֵת קִדּוּשׁ הַלְּבָנָה, כְּמֹבֹאָר בַּפּוֹסְקִים, שׁוֹנֶה הַדָּבָר אֵצֶל מִי שֶׁהוּא מֻרְתָּק לַמִּטָּה, לֹא עָלֵינוּ].

הַ׳חוֹזֶה מִלּוּבְלִין׳ שָׂמַח שִׂמְחָה כָּל־כָּךְ עֲצוּמָה עַל שֶׁזָּכָה לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה, וְהוּא הִכִּיר וְיָדַע הֵיטֵב מִי הוּא תַּלְמִידוֹ הַקָּדוֹשׁ רַבִּי צְבִי הִירְשׁ, וְעָנָה וְאָמַר לְשָׁאַר הַתַּלְמִידִים: **׳וְכִי אַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁהַתַּלְמִיד רַבִּי הֶעֱרְשֶׁ׳ל עָשָׂה אֵיזֶה דָּבָר גַּשְׁמִי כְּדֵי שֶׁנִּרְאֶה אֶת הַלְּבָנָה? אַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא סִבֵּב אֶת הַבַּיִת כְּדֵי שֶׁהַחַלּוֹן יַגִּיעַ מוּל הַלְּבָנָה?! לֹא וְלֹא! הוּא סִבֵּב אֶת כָּל מַעֲרֶכֶת הַשָּׁמַיִם בִּכְדֵי שֶׁהָרֵחַ יִתְיַצֵּב אֶל מוּל חַלּוֹן הַבַּיִת, וְאוּכַל לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּבָנָה בִּזְמַנָּהּ!׳...**

מָה אָנוּ רוֹאִים מֵהַסִּפּוּר הַזֶּה? הִסִּיק מו״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁאֶצֶל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, כָּל הַטֶּבַע זוֹ חֲטִיבָה אַחַת שֶׁל אֱלֹקוּת, וּלְעֵינֵינוּ זֶה נִרְאֶה כְּטֶבַע הַבְּרִיאָה - הַלְּבָנָה מְאִירָה בַּלַּיְלָה, הַשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַת בַּבֹּקֶר, אֲבָל צַדִּיקִים זוֹכִים לְהַיְדִיעָה הַזֹּאת שֶׁהַכֹּל הוּא ׳נֵס׳ אֶחָד גָּדוֹל, וְאִם צְרִיכִים - אָז מְבִיאִים אֶת הַלְּבָנָה אֶל מוּל הַחַלּוֹן שֶׁל בֵּית הַצַּדִּיק...

הַמְּשִׁיךְ מו״ר שְׁלִיטָ״א בְּשִׂיחָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה וְאָמַר, שֶׁזֶּהוּ הַמְסֻפָּר בַּגְּמָרָא (תַּעֲנִית כה.) גַּבֵּי רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא (לְשׁוֹן הַגְּמָרָא - מְתֻרְגָּם לִלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ): **עֶרֶב־שַׁבָּת אֶחָד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, רָאָה רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא אֶת בִּתּוֹ שֶׁהִיא עֲצוּבָה, אָמַר לִי: בִּתִּי, לָמָּה אַתְּ עֲצוּבָה? אָמְרָה לוֹ: כְּלִי שֶׁל חֹמֶץ נִתְחַלֵּף לִי בִּכְלִי שֶׁל שֶׁמֶן, וְהִדְלַקְתִּי מִמֶּנּוּ אוֹר לְשַׁבָּת, וְחוֹשֶׁשֶׁת אֲנִי שֶׁהַחֹמֶץ יְכַבֶּה אֶת הַנֵּר. אָמַר לָהּ: בִּתִּי, מָה אִכְפַּת לָךְ? מִי שֶׁאָמַר לַשֶּׁמֶן וְיִדְלוֹק הוּא יֹאמַר לַחֹמֶץ וְיִדְלוֹק! תָּנָא: הָיָה דּוֹלֵק וְהוֹלֵךְ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ, עַד שֶׁהֵבִיאוּ מִמֶּנּוּ אוֹר לְהַבְדָּלָה...**

וְהִנֵּה, אֵיךְ מַסְבִּירִים אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה? אֵיךְ יְכוֹלִים לְהָבִין אֶת זֶה בְּ׳שֻׁלְחָן פָּשׁוּט׳? אַךְ הֶהָסְבֵּר הוּא, שֶׁאֶצֶל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא לֹא הָיָה שׁוּם הֶבְדֵּל בֵּין ׳טֶבַע׳ לְ׳נֵס׳, כִּי שְׁנֵיהֶם מְנֻהָגִים בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן פָּשׁוּט הוּא שֶׁ׳מִי שֶׁאָמַר לְשֶׁמֶן וְיִדְלוֹק, יֹאמַר לַחֹמֶץ וְיִדְלוֹק׳...

אִם שׁוֹאֲלִים בֶּן־אָדָם: לָמָּה דַּוְקָא שֶׁמֶן דּוֹלֵק וְלֹא חֹמֶץ? הוּא יַתְחִיל לְהַגִּיד: ׳כִּי שֶׁמֶן זֶה שׁוּמָנִי... זֶה דָּבָר שֶׁהוּא דּוֹלֵק... כָּכָה הַטֶּבַע שֶׁלּוֹ׳... אֲבָל לֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם הֶסְבֵּר הֶגְיוֹנִי לְכָךְ, כִּי סוֹף־כָּל־סוֹף מַדּוּעַ דַּוְקָא זֶה דּוֹלֵק?...

הַתְּשׁוּבָה פְּשׁוּטָה הִיא: שֶׁמֶן דּוֹלֵק בִּגְלַל שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָמַר שֶׁשֶּׁמֶן יִדְלַק! נִמְצָא, שֶׁאִם עַתָּה שָׂמוּ חֹמֶץ בְּמָקוֹם שֶׁמֶן, בְּוַדַּאי שֶׁאִם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהַחֹמֶץ יִדְלַק - הוּא גַּם־כֵּן יִדְלַק! לָמָּה? כִּי אֵין שׁוּם ׳טֶבַע׳ בָּזֶה, מַה שֶּׁשֶּׁמֶן דּוֹלֵק - זֶה גַּם ׳נֵס׳! מַדּוּעַ בִּגְלַל הַשֶּׁמֶן הַנֵּר מַמְשִׁיךְ לִדְלוֹק? זֶה דָּבָר נִסִּי מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ! נִמְצָא אֲפוֹא, שֶׁגַּם חֹמֶץ יוּכַל לִדְלוֹק... הַכֹּל בְּכֹחַ הָאֱמוּנָה שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ תָּמִיד עִם הַיְדִיעָה הַזֹּאת: הַטֶּבַע וְהַנֵּס זֶה אוֹתוֹ דָּבָר!

וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א, שְׁעִפֵּי הַהַקְדָּמָה הַזֹּאת, מְתָרֵץ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים זי״ע (׳בֶּן יְהוֹיָדָע׳, מַסֶּכֶת תַּעֲנִית שָׁם) אֶת שְׁאֵלָתוֹ, דְּהִנֵּה כְּלָל הוּא בְּיָדֵינוּ, שֶׁאָסוּר לֶהֱנוֹת מִמַּעֲשֵׂי נִסִּים, אִם־כֵּן אֵיךְ הָיָה מֻתָּר לְרַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּנֵּר בְּשַׁבָּת? עַל־פִּי הָאָמוּר פָּשׁוּט הוּא, כִּי כְּאָמוּר, אֶצֶל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, ׳טֶבַע׳ וְ׳נִסִּים׳ זֶה אוֹתוֹ דָּבָר! כְּלוֹמַר, יֵשׁ שֶׁשּׁוֹמְעִים אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, וּמִיָּד מִתְפַּעֲלִים וְאוֹמֵר ״אֵיזֶה שִׁנּוּי הַטֶּבַע... אֵיזֶה ׳מַעֲשֵׂי נִסִּים׳״... אֲבָל אֶצְלוֹ זֶה עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, הוּא הִכִּיר וְהֵבִין שֶׁמַּה שֶּׁחֹמֶץ דּוֹלֵק - זֶה כְּמוֹ שֶׁשֶּׁמֶן דּוֹלֵק, וְהַכֹּל מְנֻהָג בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

[וּבְדֶרֶךְ אַגַּב אָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁעַל־פִּי־זֶה יְכוֹלִין לְתָרֵץ אֶת הַקְּשָׁיָא הַיְדוּעָה שֶׁל מָרָן הַ״בֵּית יוֹסֵף״ בְּהִלְכוֹת חֲנֻכָּה, מַדּוּעַ עוֹשִׂים אֶת חֲנֻכָּה שְׁמוֹנָה יָמִים, הֲרֵי לְכְאוֹרָה מַסְפִּיק שֶׁבַע, כִּי הַשֶּׁמֶן כְּבָר הָיָה מַסְפִּיק לְיוֹם אֶחָד, וְרַק בְּשִׁבְעַת הַיָּמִים הַבָּאִים הָיָה הַנֵּס, וְעַל־פִּי כָּל הָאָמוּר הַתְּשׁוּבָה הִיא פְּשׁוּטָה, כִּי אַחַר שֶׁזָּכוּ לַנֵּר שֶׁל חֲנֻכָּה שֶׁדָּלַק שִׁבְעָה יָמִים בַּמְּנוֹרָה לְמַעְלָה מִן הַטֶּבַע, הִכִּירוּ וְהֵבִינוּ שֶׁזֶּה שֶׁהַשֶּׁמֶן דּוֹלֵק יוֹם אֶחָד זֶה גַּם־כֵּן נֵס! הִנֵּה מָצְאוּ פַּךְ אֶחָד שֶׁל שֶׁמֶן וְהִדְלִיקוּ אוֹתוֹ, וְכִי זֶה טֶבַע?!... מַה שֶּׁהַשֶּׁמֶן דָּלַק יוֹם אֶחָד זֶהוּ גַּם כֵּן נֵס! עַל־כֵּן בְּוַדַּאי חוֹגְגִים אֶת

שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה בְּהַלֵּל וְהוֹדָאָה, וְלֹא שִׁבְעָה יָמִים, כִּי אָז זוֹכִין לְהַגִּיעַ אֶל גִּלּוּי הָאֱמוּנָה הַזֹּאת].

וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁלְּכָל זֶה זוֹכִין רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, שֶׁזֶּהוּ סוֹד דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א, סִימָן רנ, וְעוֹד): **״הַטֶּבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וּתְפִלָּה מְשַׁנָּה הַטֶּבַע״**; כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה - זוֹכֶה לְשַׁנּוֹת אֶת הַטֶּבַע, מַדּוּעַ? כִּי בֶּאֱמֶת הַכֹּל זֶה נִסִּים נִפְלָאִים מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְפִלָּתוֹ - בָּזֶה מַרְאֶה אֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם טֶבַע, וְהַכֹּל מִתְהַפֵּךְ עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה.

כְּלָל הַדָּבָר לְמַעֲשֶׂה, אָדָם צָרִיךְ לְהַחְדִּיר בְּדַעְתּוֹ שֶׁאֵין מָשָׁג שֶׁל ׳טֶבַע׳, אֶלָּא כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ - בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת - אֵלּוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְהִנֵּה, הַמִּלָּה ׳נֵס׳ כְּלוּלָה מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת קְדוֹשִׁים: שֵׁם **אַדְנוּ״ת** - שֶׁעוֹלֶה שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ, וְשֵׁם מ״ה - שֶׁעוֹלֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ, יַחְדָּיו: מֵאָה וְאַחַת־עֶשְׂרֵה, כְּמִנְיַן ׳נֵס׳. וּמָה הַלִּמּוּד בָּזֶה? שֵׁם **אַדְנוּ״ת** מוֹרֶה עַל אַדְנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בָּזֶה הָעוֹלָם, הַיְנוּ כָּל הַנְהָגַת הַבְּרִיאָה הַנִּרְאֵית לְעֵינֵינוּ, שֶׁאָדָם מֵבִין שֶׁיֵּשׁ מַנְהִיג לַבִּירָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג כָּל פְּרָט וּפְרָט שֶׁל הַחַיִּים, אַךְ צְרִיכִין לְצָרֵף לָזֶה אֶת הַשֵּׁם מ״ה, שֶׁמּוֹרֶה עַל בִּטּוּל, בְּחִינַת (שְׁמוֹת טז, ז) ״וְנַחְנוּ מָה״, שֶׁאָדָם יִהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיֵדַע וְיָבִין שֶׁכָּל הַנְהָגוֹת יִתְבָּרַךְ הִיא בְּדֶרֶךְ נִסִּית וּמֻפְלָאָה, וְאֵין שׁוּם טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל.

וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לַחְקֹק אֶת הַיְדִיעָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת הֵיטֵב בְּמֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, מִמֵּילָא הוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת כְּלִי מוּכָן לְקַבֵּל כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת, הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, כִּי הוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה סוֹד הַשֵּׁם מ״ה (45), וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁכֹּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּזֶה הָעוֹלָם נַעֲשֶׂה בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה סוֹד שֵׁם **אַדְנוּ״ת** (65), וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לִרְאוֹת בְּכָל דָּבָר וְעִנְיָן נִסִּים וְנִפְלָאוֹת - **׳נֵס׳** (110).

וְהִנֵּה, מֵחֲמַת שֶׁהַשִּׂיחָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת נֶאֱמְרָה בְּיוֹם **טוֹב שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח** [בְּדֶרֶךְ לַעֲרִיכַת הַשֻּׁלְחָן הַטָּהוֹר שֶׁל שִׁירַת הַיָּם בַּחֲצוֹת לַיְלָה], קָשֶׁר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א אֶת כָּל הַנֶּאֱמַר לְעִנְיָנָא דְּיוֹמָא, וְאָמַר שֶׁזּוֹהִי כָּל מַהוּתוֹ שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן - **׳נִיסָן׳ מִלְּשׁוֹן ׳נִסִּים׳**, כִּי **״יְמֵי נִסִּים הֵם לְיִשְׂרָאֵל״** (רַשִׁ״י תַּעֲנִית כט.), כִּי בְּחֹדֶשׁ זֶה זָכוּ נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת בְּאֹפֶן גָּלוּי אֶת הַנִּסִּים הַגְּדוֹלִים וְהָעֲצוּמִים שֶׁעָשָׂה עִמָּם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּהוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם, וְקָרַע לָהֶם אֶת הַיָּם, עַד שֶׁזָּכוּ לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְגַם אַחַר־כָּךְ - הִצִּילָם מֵעֲמָלֵק הַטָּמֵא, שֶׁגַּם שָׁם מוֹצְאִים לָשׁוֹן שֶׁל ׳נֵס׳, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, טו) **״וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ ה׳ נִסִּי״**, לְהוֹרוֹת הַלִּמּוּד הָאָמוּר, שֶׁאָדָם יֵדַע שֶׁבְּכָל מַצְבֵי הַחַיִּים **״ה׳ נִסִּי״** - הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, וְכָל מַה שֶּׁנִּרְאֶה לְעֵינָיו כְּטֶבַע, בֶּאֱמֶת הוּא נֵס אֶחָד גָּדוֹל, וְעָלָיו לְכַוֵּן כָּל רְאוֹת עֵינָיו אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּהוּ מַה דְּאִיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִשְׁנָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה ג, ח) גַּבֵּי מִלְחֶמֶת עֲמָלֵק: **״וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל״ וְגוֹ׳, וְכִי יָדָיו שֶׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מִלְחָמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מִלְחָמָה? אֶלָּא לוֹמַר לְךָ, כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִין כְּלַפֵּי מַעְלָה וּמְשַׁעְבְּדִין אֶת לִבָּם לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם הָיוּ מִתְגַּבְּרִים, וְאִם לָאו הָיוּ נוֹפְלִים**; וּכְפִי שֶׁמַּסְבִּיר הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב (שָׁם), שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הִגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו הַקְּדוֹשׁוֹת כְּלַפֵּי מַעְלָה וְלִמֵּד לְעַם יִשְׂרָאֵל שֶׁיְּכַוְּנוּ כָּל הִסְתַּכְּלוּתָם כְּלַפֵּי מַעְלָה, יְכַוְּנוּ כָּל רְאוֹת עֵינֵיהֶם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיֵדְעוּ שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בְּיָדָיו, וְהַכֹּל בָּא מִמֶּנּוּ!

וּלְהַשָּׂגָה זוֹ זָכוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַגִּיעַ בְּעֵת קְרִיעַת יַם סוּף, שֶׁהִנֵּה יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם, זָכוּ לְהִגָּאֵל מִטֻּמְאַת הַמִּצְרִיִּים, וְעַתָּה הִגִּיעוּ לִפְנֵי הַיָּם, הַמִּצְרִים רוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם, הַמִּדְבָּר נִמְצָא בִּצְדָדֵיהֶם, וְלִפְנֵיהֶם הַיָּם, וְעַתָּה מָה עוֹשִׂים? לְאָן נֵלֵךְ?!... הֵם הִגִּיעוּ לְכָזֶה בְּטוּל וְהַכָּרָה לָדַעַת שֶׁהֵם תְּלוּיִים אַךְ וְרַק בְּיָדָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַתָּה אֵין לָהֶם אֶלָּא רַק אֶת חַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֶת יְשׁוּעָתוֹ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עִמָּם, וְהִיא שֶׁעָמְדָה לָהֶם לִרְאוֹת אֶת הַנֵּס הַמֻּפְלָא שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף.

וְהַנֵּס שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף צָרִיךְ לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם שֶׁיָּשִׂים אֶל לִבּוֹ גַּם אֶת הַנִּסִּים הַקְּטַנִּים שֶׁנַּעֲשִׂים עִמּוֹ בְּכָל יוֹם, בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי הָרַמְבַּ"ן הַקָּדוֹשׁ (סוֹף פָּרָשַׁת בֹּא, אות טז): **"מִן הַנִּסִּים הַגְּדוֹלִים שֶׁנִּגְלִים בָּעוֹלָם, מִתְעוֹרֵר הָאָדָם לִרְאוֹת אֶת הַנִּסִּים הַקְּטַנִּים שֶׁיֵּשְׁנָם תָּדִיר"**; וְכָאָמוּר, שֶׁנַּעֲשִׂים עִם הָאָדָם תָּדִיר נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, הֵן בִּפְרָטִיּוּת וְהֵן בִּכְלָלִיּוּת, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים מִדֵּי יוֹם בִּתְפִלַּת הָעֲמִידָה: **"וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת, עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם"** - יֵשׁ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת עַל כָּל שַׁעַל, עַל כָּל פְּסִיעָה! וְאָדָם רַק צָרִיךְ לָשִׂים לִבּוֹ אֲלֵיהֶם...

בְּרַם, כְּשֶׁאָדָם אֵינֶנּוּ זוֹכֶה לִשְׁמֹעַ מִכָּל זֹאת, וְהוּא נוֹפֵל תַּחַת הַטֶּבַע, אֲזַי נִרְאֶה בְּעֵינָיו שֶׁהַכֹּל מוּבָן מֵאֵלָיו, כָּל הַבְּרִיאָה הִיא בְּתוֹר 'טֶבַע'... אַךְ הוּא שׁוֹכֵחַ אֶת הָעִקָּר, אֵיךְ שֶׁכָּל הַנְהָגָתוֹ יִתְבָּרַךְ הִיא בְּדֶרֶךְ נִסִּית מַפְלֵאת עַד מְאֹד, וְכָל מַה שֶּׁזּוֹכֶה לוֹ בִּימֵי חַיָּיו, הַכֹּל נִכְלָל בְּתוֹר "נִסִּים וְנִפְלָאוֹת" מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכָל נְשִׁימָה שֶׁלּוֹ הִיא "נֵס גָּלוּי" מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה יד, ט): **"עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שֶׁאָדָם נוֹשֵׁם צָרִיךְ לְקַלֵּס לַבּוֹרֵא"**; וְזוֹ הַיְדִיעָה שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַחְדִּיר בְּדַעְתּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו: הַכֹּל מַגִּיעַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה עִמִּי בִּפְרָטִיּוּת - וְעִם שְׁאָר פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה בִּכְלָלִיּוּת - הַכֹּל זֶה נֵס אֶחָד גָּדוֹל, וְאֵין כָּאן שׁוּם טֶבַע כְּלָל; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִחְיוֹת עִם הַיְדִיעָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, וַאֲזַי חַי חַיִּים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי, כִּי הוּא מְחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל נְקֻדָּה שֶׁזּוֹכֶה לָהּ בִּימֵי חַיָּיו, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מַגִּיעַ בְּתוֹר נֵס וּמַתְּנַת חִנָּם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כָּל נְשִׁימָה שֶׁנּוֹשֵׁם, כָּל יוֹם שֶׁזּוֹכֶה לוֹ בִּימֵי חַיָּיו, כָּל הַנְהָגַת הַבְּרִיאָה, אֵלּוּ נִסִּים נִגְלִים, וְאַשְׁרֵי לוֹ לָנֶצַח!

## 'פִּתְגָּמִין קַדִּישִׁין' בְּצִלּוֹ שֶׁל מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א

* שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת קְדוֹשִׁים תשפ"ד, הִלּוּלָא קַדִּישָׁא שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יְשַׁעְיֶלֶ'ה מִקְּרֶעסְטִיר זי"ע - שָׁמַעְתִּי בִּשְׁמוֹ שֶׁאָמַר, דְּהִנֵּה אָנוּ רוֹאִים שֶׁבַּשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת נֶעֱשְׂתָה הִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹלָה בְּעִנְיַן הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יְשַׁעְיֶלֶ'ה זי"ע, מַה שֶּׁלֹּא הָיָה בַּשָּׁנִים הַקּוֹדְמוֹת, וּבְכָל מָקוֹם מְקִימִים 'הַכְנָסוֹת אוֹרְחִים' עַל שְׁמוֹ וּלְזִכְרוֹ הַטָּהוֹר, כִּי כִּידּוּעַ הוּא הָיָה עַמּוּד שֶׁל חֶסֶד, וּמִדַּת הַחֶסֶד הָיְתָה אֶצְלוֹ לְהַפְלִיא, וְלִכְאוֹרָה הוּא פֶּלֶא, הֲלֹא כְּבָר לִפְנֵי כְּמֵאָה שָׁנָה הִסְתַּלֵּק רַבִּי יְשַׁעְיֶלֶ'ה, וּמַדּוּעַ דַּיְקָא בְּשָׁנִים אֵלּוּ גְּבְרָה הַהִתְעוֹרְרוּת הַגְּדוֹלָה לְכָל זֶה?

אַךְ לֹא לְחִנָּם כֵּן הַדָּבָר, כִּי כְּפִי שֶׁגִּלּוּ לָנוּ הַצַּדִּיקִים, אָנוּ נִמְצָאִים עַתָּה בְּעִקְבְתָא דִּמְשִׁיחָא, וּגְאֻלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל קְרוֹבָה הִיא, וַהֲרֵי אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיז:) עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, ב) "וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְגו' וֶהְיֵה בְּרָכָה", שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִבְטִיחַ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ "בְּךָ חוֹתְמִין", וּמִדָּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיְתָה מִדַּת הַחֶסֶד, וְזֶה עִנְיַן הַהִתְעוֹרְרוּת הַגְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ סְבִיב אוֹתוֹ צַדִּיק דַּיְקָא בְּשָׁנִים אֵלּוּ - קֹדֶם בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, כִּי גַּם עַל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל נֶאֱמַר "בְּךָ חוֹתְמִין" - עִם מִדַּת הַחֶסֶד, הַיְנוּ שֶׁבִּזְכוּת צַדָּקָה וָחֶסֶד שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂין, בָּזֶה תָּבוֹא הַגְּאֻלָּה, כִּלְשׁוֹן רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אות צְדָקָה, סְעִיף ב): **"גְּדוֹלָה צְדָקָה שֶׁמְּקָרֶבֶת אֶת הַגְּאֻלָּה"**; וְכֵן (שָׁם, סְעִיף כא): **"יְרוּשָׁלַיִם נִפְדֵּית בִּצְדָקָה"**; וְיִתְקַיֵּם (שָׁם, סְעִיף לז): **"עַל יְדֵי צְדָקָה לֹא יִשְׁמַע אָדָם חָמָס שׁוֹד וְשֶׁבֶר"**; אֶלָּא אַךְ טוֹב וָחֶסֶד, בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת וּמְשַׂמְּחוֹת, לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

***

לכל ענייני הגיליון, ולהשתתפות בזכות הגדולה של הדפסת ספר "דרכי איש" חלק א': s0584563404@gmail.com